

Det har meget undret mig, at den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen) har opholdt sig over, at jeg ifjor klagede over, at et Medlem af Thinget bragte her under offentlig Forhandling forskjellige af Geistlige afgivne Erklæringer. Han saae deri et Beviis og det et vigtigt Beviis paa, hvor stet det stod sig med Kirkens Foresatte, idet de skæde, at deres Erklæringer kom under offentlig Forhandling. Den ærede Rigsdagsmand vil jeg bede om nu at høre efter. Dengang denne Sag var under Forhandling i forrige Session, erklærede jeg, — det findes i Folkethingstidenden Side 3901 —: „Med disse Erklæringer forholder det sig paa den Maade, at de for en Deel ikke ere skrevne til Ministeriet, men til mig, og derfor maae betragtes som private Breve. Jeg meddeelte imidlertid Udvalget alle de mig ihændekomne Erklæringer, idet jeg ansaae det for at have Interesse for Udvalgets Medlemmer at lære dem at kjende; men jeg udtalte tillige meget bestemt og klart, at det skete i al Fortrolighed, og at jeg vilde have det forstaaet saaledes, at der ikke fandt nogen offentlig Benyttelse Sted af Erklæringerne.“

Naar man meddeler private Breve, saa synes det dog, at man maa være berettiget til at forlange, at der ikke skeer offentlig Brug af dem. Det var altsaa et aldeles særligt Tilfælde, som forelaae ifjor, og som foranledigede mig til at udtale mig om den Brug, der skete af de omtalte Erklæringer. Saar har man i det andet Thing seet de indgivne Erklæringer og har drøftet dem. Jeg tilstaaer, at jeg ikke finder det i og for sig overordentlig heldigt, at saadanne Erklæringer blive offentligt afbenyttede, thi de ere afgivne under andre Forudsætninger, ligesaa uheldigt, som jeg finder, det er, at Forhandlinger i Komiteemøder drages ind under den offentlige Forhandling, ligesaa uheldigt, om ikke uheldigere, finder jeg, det er, at saadanne under en Sags foreløbige Behandling indkomne Erklæringer blive gjorte til Gjenstand for en offentlig Kritik. Jeg ønsker altid saadanne Erklæringer afgivne med den hele Personligheds fulde Overbeviisning, uden ængstelig Hensyn til det Ene eller det Andet, og om der er Lidenskabelighed tilstede, seer jeg helst, at den

kommer med ind i Erklæringen, thi derved faaer man et fyldigere Indtryk af den personlige Opfattelse af Spørgsmaalet. Men naar Erklæringer ere skrevne saaledes, maa det være ubilligt, at de blive gjorte til Gjenstand for offentlig Kritik. Det er ikke saa underligt, at jeg finder dette, thi Erklæringer ere trufne frem imod mig, og man har sagt, hvorledes jeg dog kunde give saavidt gaaende Bestemmelser med Hensyn til den kirkelige Frihed, naaget alle Biskoppernes Erklæringer vare derimod.

Jeg skal nu gaae over til nærmere at behandle de Indvendinger, som ere gjorte med Hensyn til den kongelige Anordning. Der er for det Første klaget over, at det er bestemt, at man tidligt 48 Timer, inden den kirkelige Handling foregaaer, skal henvende sig til vedkommende Præst og faae at vide, om Kirken er i Brug. Jeg finder ikke, at de Indvendinger, der ere gjorte imod denne Bestemmelse, ere praktiske; de have ikke Noget at betyde. I Kjøbstaden vil det nu for det Første i Reglen ikke være forbundet med sær Vanskelighed at faae det at vide saa betimeligt, at der ikke vil være Noget iveien for, at den kirkelige Handling desnaaget finder Sted med al den Høilidelighed, ogsaa i Hjemmet, som man maatte ønske. Hvad nu Landet angaaer, da er det heller ikke der saa vanskeligt at stæffe sig at vide visse bestemte Tider, paa hvilke Præsten ikke kan benytte Kirken. Man veed, at naar han giver Konfirmanterne Underviisning, kan han ikke til samme Tid være i Kirken, og at han, naar han tager til Annezet for at prædike, heller ikke kan benytte Hovedsognets Kirke til Guds-tjeneste. Man har fremdeles paa Landet i Almindelighed Kundskab om de kirkelige Handlinger, der forestaae; man veed, at det og det Barn ligger udødt, og at der for de og de Folk er lyft tre Gange. Jeg kan saaledes ikke finde, at Bestemmelsen i Virkeligheden skulde kunne give Anledning til Ulempe eller lægge Hindring iveien for Afbenyttelse af Kirken. Man kan opstille saadan Noget theoretisk, men de, der kjende Livets virkelige Forhold, ville give mig Ret i, hvad jeg her har sagt. — Den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 3die Valgkreds (Barfod) ankede meget over, at